

Organitzadors i col·laboradors:
CNL de les Terres de l'Ebre
Entitat Municipal Descentralitzada de Jesús

Exposicions

“Xeic! Paraules de l'Ebre” “Paraules de riu”

El Consorci per a la Normalització Lingüística, creat l'any 1989 com a òrgan territorial d'aplicació a Catalunya de la política lingüística del Govern, està format actualment per la Generalitat de Catalunya, més de 80 ajuntaments, 37 consells comarcals i la Diputació de Girona. El Consorci desenvolupa estratègies i accions per garantir l'extensió territorial del coneixement i l'ús de la llengua catalana.

El dia 31 de març de 1993 es va constituir a la ciutat de Tortosa el Consell del Centre de Normalització Lingüística de les Terres de l'Ebre (CNLTE), amb la qual cosa es va culminar la implantació del CPNL al territori. Els ens que van formar el CNLTE van ser els consells comarcals del **Baix Ebre**, **el Montsià i la Terra Alta**, **l'Ajuntament de Tortosa i la Generalitat de Catalunya**.

Posteriorment, el 2001, el **Consell Comarcal de la Ribera d'Ebre** va demanar la integració al CNLTE, amb la qual cosa es va completar l'àmbit territorial d'aquest organisme.

fira del llibre
ebreenc.

Les exposicions
“Xeic! Paraules de l'Ebre” i
“Paraules de riu” es podran visitar al
vestíbul de l'edifici de la EMD de Jesús,
del 3 al 20 de febrer de 2014,
de dilluns a divendres,
de 9.00 h a 14.00 h.

Entitat Municipal Descentralitzada
Jesús

PI. del Pati de la Immaculada, 1,
del 3 al 20 de febrer de 2013,
de dilluns a divendres de 9.00 h a 14.00 h.

Exposició “Xeic! Paraules de l'Ebre”

De sobte, enmig del guirigall, em sembla sentir una veu coneguda, un crit estrany per a tothom, però no pas per a mi: “Xeic!” [...] El seu crit no podia fallar, i ell ho sabia. “Xeic!” és el crit apel·latiu inconfusible (deixa potser dels moros) de la Ribera i del Baix Ebre. Si entre els passatgers hi hagués hagut altres riberencs (de Móra, de Miravet, de Tortosa, etc.) haurien girat el cap, igual que jo.

Hem volgut iniciar este recorregut per les paraules ebrenques amb un paràgraf extret del dietari *Viatge a l'esperança*, una de les obres més celebrades de l'escriptor Artur Bladé i Desumvila (Benissanet, 1907 — Barcelona, 1995). Corria l'any 1956 i l'autor riberenc acabava d'arribar al port de Santander després de setmanes de viatge a bord de l'*Irpinia*. Feia 14 anys que Bladé vivia exiliat a Mèxic i, tot just arribar a la península Ibèrica, la veu potent del seu amic Antoni Terré, de Móra d'Ebre, li donava la benvinguda a casa nostra: “Xeic!”. Així encetem este viatge per les paraules de l'Ebre, amb l'esperança de contribuir a mantindre viu el lèxic propi del territori central del domini lingüístic del català.

Exposició “Xeic! Paraules de l'Ebre”,
a l'edifici de l'EMD de Jesús

Més informació:

www.cpnl.cat/xarxa/cnlterresebre/

Llista de “Xeic! Paraules de l'Ebre”

Abadejo	<i>Bacallà</i>	Fesol	<i>Mongeta seca</i>
Alberge	<i>Préssec</i>	Granera	<i>Escombra</i>
Bajoca	<i>Mongeta tendra</i>	laio/laia	<i>Avi/Àvia</i>
Baldana	<i>Botifarra d'arròs</i>	Joguet	<i>Joguina</i>
Broma	<i>Boira</i>	Maçana/Mançana	<i>Poma</i>
Brossat	<i>Mató</i>	Maldar	<i>Renyar</i>
Calcer	<i>Calçat</i>	Melic	<i>Llombrígol</i>
Calces	<i>Mitges</i>	Moixó	<i>Ocell</i>
Carabassa	<i>Carbassa</i>	Plàtera	<i>Plata</i>
Catxel	<i>Escopinya de gallet</i>	Poal	<i>Galleda</i>
Escurar	<i>Rentar els plats</i>	Roig	<i>Vermell</i>
Esgambi	<i>Esbarjo</i>	Tomaca/Tomata	<i>Tomàquet</i>
Espenta	<i>Empenta</i>	Verós/a	<i>Verd/verda</i>
Espill	<i>Mirall</i>	Xalar	<i>Gaudir</i>
Fato	<i>Abundància de coses</i>	Xeic/Xeica	<i>Xic/xica</i>
		Xiquet/a	<i>Nen/Nena</i>

Les exposicions sobre el nostre vocabulari visiten l'EMD de Jesús

El Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL) ha produït l'exposició “Xeic! Paraules de l'Ebre”, que recull trenta mots habituals de la parla dels habitants de les Terres de l'Ebre.

“Xeic! Paraules de l'Ebre” es basa en l'exposició “Estem amoïnats”, del Servei Comarcal de Català de la Ribera d'Ebre, i incorpora els mots que van obtenir més votacions en la campanya “Salvem una paraula ebrenca”. Es van recollir 1.075 paraules en total, aportades per 570 persones en **50 poblacions** de les Terres de l'Ebre.

La segona exposició, “Paraules de riu”, és una iniciativa de la tercera edició de la Fira del Llibre Ebrenca de Móra d'Ebre, que tracta sobre nou paraules vinculades al riu Ebre i al fet fluvial: *delta, galatxo, pas de barca...* L'objectiu de la mostra és promocionar els autors literaris ebrenca i donar a conèixer el lèxic vinculat al riu. Cada paraula va acompanyada d'una il·lustració i d'un fragment literari d'autors com Bladé i Desumvila, Sebastià Juan Arbó o Jesús Moncada.

